

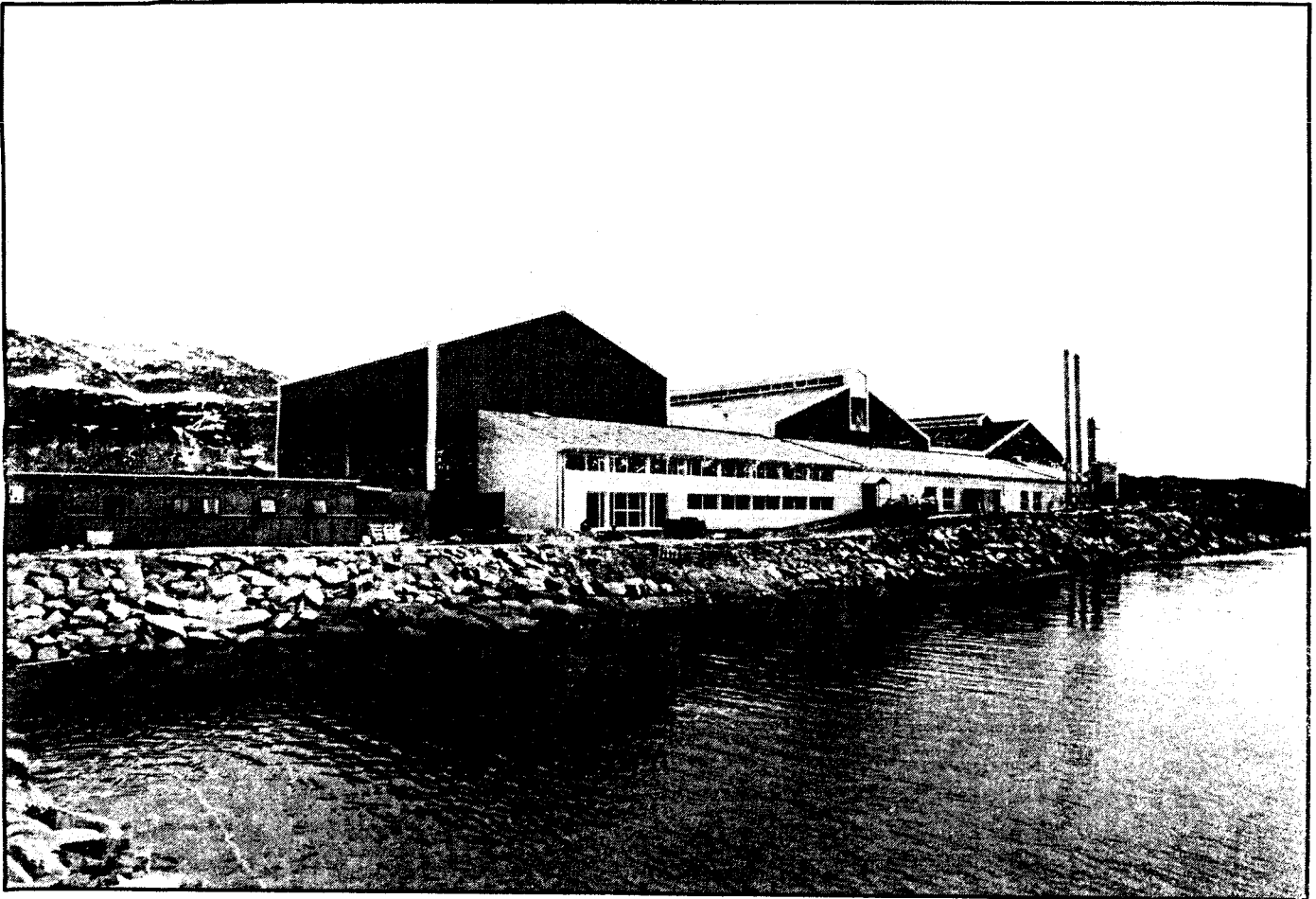
AG nr. 55-ip tapia

Anden del af AG nr. 55

Pingasunngorneq/onsdag den 29. juni 1988

2

NUUK IMEQ

Nunarput minguinnerulersinniarlugu suliniartooq

En indsats for et renere Grønland

Saligaatsuutitsi- nermut 50 kronet

Puiaasat immiaaqqanut imerusuersaatinullu poorineqartut saligaatsuutitsiniarnermut attuumassutaat noqqutillit pisisartullu paasisariaqarpaat

Immiaaqqat imerusuersaatillu puiaasartaat karsitaallu aamma akeqassapput. Ungasigunnaarpoq imerusuersaatisiguttaa poortuutaasa »atornerat« akilertalisagatsiguttaaq. Imikkatalla saniatigut akilertaleraallassavagut 50 kronet, tassa karsimut 10 kroner, kiisalu puiaasamut ataatsimut 2 kroner, karsimi ataatsimi puiaasat 20-usarput. Puiaasallu karsilu utertikkutsigik 50 kronet taakku utertqitassaraavut, kisianni soorunami periuseq nutaaraq ajornartorsiutimik nassataqanngitsoorneq ajorpoq.

»Nungullugulu-igillugulu«-mik ullumi periusitta ersiutigai qillertuusakut manngertorsimasut puiaasakullu aseqqutuk tamaani tamaani takujualikkaavut. Soorunami aningaasartuutissat tamakku kisitta nammatassarinngilavut, pisisartulli aamma paasisariaqarpaat imerusukkunik »pinngortitamittaarlu mingusaannginnissaq« peqataaffigerusunnersit.

Isuma paasillugu
Maannakkorpiaq puokorpasuiit nunamiiginnartut

takorngartariinnaereersimavagut. Inoqatitta ilaanit tamakku kusagineqarneq ajorput, aammalu ila-qarput ukiut ingerlaneranni puukoornersuarmik sunngiisinnarsimasunik.

Taamaattumik suna pilugu puiaasnik utertinneqarsinnaasunik atulernerneq paasininnasut paasisariaqarpaat.

Qanorlumi iliuuseqarniarqoqalerpoq. Ukiortamit puiaasnik utertitassanik atulernissatsinnut atallugu »Nuuk Imeq« pingasunik videoliortitsisimavoq KNR-TV-mi aallakaatinneqartartussanik iltersuusisunillu nutaaliornepur siunertariseanik. KNI aamma tamanna pilugu aviisimik paasisutissiorpoq sulimut pisinartigisartakaminullu.

»Nuuk Imeq« isumaasooq naapertorlugu ingerlasinnaasoppat puiaasnik utertitassarnissamik pilersaartigineqartoq pisisassamut ingerlasariaqarpoq.

Ajornartorsiutit ikhtuunngitsut

Puiaasat utertitaasalnissaat ajornartorsiutimik nassataqanngitsoornavianngilaq innunut tuniniaasartunullu.

Puiaasnik utertitassarneq ingerlallualerpat nunaannarmi qillertuusakunik kartonninillu takussaasoqarunnaassaaq.

Når det nye returflaskesystem er fuldt indkørt, vil det være slut med, at der ligger dåser og kartoner og flyder i naturen.

Poortuutaalersussat ullumikkut qillertuusaqartitsinermiit 75 aamma 80 procent akornannik inittunrupput. Uningutitaqarsinnaanissamut tamanna aalajangisusassaaq, naatsorsuutigisariaqassallunissaaq imaarnikut utertinneqartarumaartussat.

Inuit pisiniaqqaarnerminni »akiluteqqaarunissartik« ippigisinnavaat. Eqqamaannartariaqarporli utertikkaanni akiliutigisimasaq utertinneqarsinnaammat, imaluunniit nutaanik pisiqaanni nutaanik immikkut akiliuteqartariaqarani. Suliaqtersuutaasinnagaaluarpoq, imminullu akilernissanaavoq.

Politikerivullu isumaqarput puiaasnik utertitassalernissaaq illoraaq tungaatiq kinguneqarluarumaarpoq.

Kiisalu: Salluunngitsumik Tamatta nalunngereerparput qillertuusakut puiaasakullu aseqqutuk nunaamik kusassaasuueq ajormata.

Lån miljøet en halvtredser

Både hos forbrugere og de handlende skal bevidstheden skærpes omkring det fornuftige i at genbruge øl- og sodavandsflasker

Pant på flasker og kasser til øl og sodavand. Om kort tid er det så vidt, at vi skal til at betale penge for at »låne« den emballage, som vi køber vore drikkevarer i. Den ek-

stra udgift, man betaler første gang, bliver på ialt 50 kroner, nemlig 10 kroner for kassen og 2 kroner for hver af de 20 flasker. Pengene får man så - naturligvis - igen, når man atter afleverer kasser og flasker, men man kommer ikke uden om, at der er både ulejlighed og udgifter ved at indføre det returflaskesystem, som er planlagt og allerede nu er i opstartfasen.

Rustende øldåser og flaskeskår i naturen er den pris, vi i miljømæssig sammenhæng hidtil har betalt for »drik-og-smid-væk-systemet«. Kontanter og ulejlighed har vi ikke måttet punge ud med, og spørgsmålet er nu, om folk er indstillet på at sige ja tak til »at låne miljøet en halvtredser« og lidt ekstra ulejlighed, hver gang man køber en kasse øl eller sodavand.

Bevidsthed

I øjeblikket kan vi næsten overalt i naturen se fra den ene hulede og rustne øldåse til den anden. Det er en hulede pumpe, der har trillet ned ad bakken, og den er blevet brugt som en skraldepose. Det er en hulede øldåse, der er blevet brugt som en skraldepose. Det er en hulede øldåse, der er blevet brugt som en skraldepose.

opdrage befolkningen til returflaskesystemet. KNI forbereder noget lignende over for såvel Handelens egne folk som de private handlende, og denne såravis er udtryk for præcist det samme.

Det er nemlig en kendsgerning, at hele produktionen på »Nuuk Imeq« bygger på, at retursystemet kommer til at fungere effektivt.

Mange konsekvenser

Indførelsen af returflaskesystemet vil få en række konsekvenser, og det gælder såvel for den enkelte husholdning som for de handlende.

Ser man på den nye emballage, fylder de mellem 75 og 80 procent mere end de tilsvarende varer i dåser. Det betyder noget for lagrene rundt omkring, der jo også for fremtiden skal huse såvel fyldt som tom emballage.

I husholdningen skal man »investere«, når man første gang henter drikkevarer i butikken. Så kan man få pengene igen, når man afleverer dem samme emballage til butikken. Det er en investering, som man kan få pengene igen, når man afleverer dem samme emballage til butikken.

I hvert fald må man være opmærksom på, at det er vigtigt at have et returflaskesystem, som fungerer effektivt.

Cool it...

Nu er der kun 1/2 år, til Nuuk starter sin egen mineralvands-fabrik. Til lykke Nuuk!

Sabroe Industri er glade for at have leveret Nuuk Imeq's effektive køleanlæg. Anlægget består af ...

- 2 stempelkompressorer type SMC 106L
- 1 glykolkøler
- 2 luftkølede kondensatorer og
- 1 receiver

SABROE REFRIGERATION A/S
Industridivisionen
Postboks 1810, DK-8270 Højbjerg
Tlf.: 06 27 12 66 - Fax 06 27 11 74
Telex: 837 80 (sabroe dk)

Isummassarsiaq piviussunngorpoq

»Nuuk Imeq«-p pilersikkiartuaarnera

Suliffeqarfissarujussuaq »Nuuk Imeq« siviussunngorpoq pilersaarusiugaasi-massasooq ilimagineqarsinnaavoq. Taamaattuanilu larsaafdeqaraliarneranuaq uteqqittariaqasaaq taamaattumik suliffeqarfiliorsinnaanissaq puiaasaqaqanillu uterteqqittalersinnaanissaq taamanimiilli oqaluuserineqartarsimammata. Kingullermillu ilungersuutiginnittoq tassa Konrad Steenholdt Inatsiartuni siunner-suteqarmat qimmit igalaaminikunat kilertarnerat pissutigalugu inuittaaq eqqarsaatigalugit qanoq iliussaqartogarmisaanik.

Nuuk kommunep aallaqqaammullu isuma soqutigisimavaa ilaatigullu Faxe suleqatigilersimallugu. Taavalu Namminersornerullutik Oqartussat akulerupput piumasarlugulu taamaattulioortogassappat Nunarput tamarmi eqqarsaatigineqartariaqartoq. 1985-imilu oktoberi tikillugu Inatsiartut isumaqatigissutigisarsimavaat immiorfilioortartariaqartoq pingasunik, tassalu Aasianni, Nuummi Qaortumilu.

Ukiup affaa qaangiuttoq Nuuk kisimi eqqarsaatilerpoq, 1986-imilu 25. juni piginneqatigiffik »Nuuk Imeq« pilersinneqarpoq.

Aallartinneq

»Nuuk Imeq« pillugu pilersaarusiag sumiinnissaluu 1986-imilu ukiakkut piareer-

put, 1987-imilu marts-april nalunaarutigineqarpoq sananissaa akeqassanganneqartoq 230 millioner kronenik.

Ilullu toqqavissaa nivaa-taannarmik ailaqqaaserneqanngilaq. Maj 1987 qaartit-serujussuarput, februar 1988-imilu nappaanersior-lutik nalliuttorsioirtsipput.

Uku allatsillugit Umiarsualivup Qeqertaani ulap-punnersuaqarpoq, piffissar-li pilersaarutigineqareersoq malinneqartuni. Sanasuat ikortaa lu taamatut oqar-put.

Sanatitsisut imminnut Grønlandskonsortiemik taagortut tassaapput Dan-markimi immiorfissuit mar-luusst Da-nish Interbrew (Faxe) aamma Carlsberg A/S (Carlsberg kiisalu Tu-borg), immiornermik ime-rusersaasiornermillu peasi-simasaqartuinaqqissaar-tut, aatsaallu suliffeqarfis-saq inivippat immiamik ma-qitsisarfik imerusersaasi-orfillu »Nuuk Imeq«-p in-gerlatassamisut tigussava.

Piginneqataasut

»Nuuk Imeq« aktieselska-biuvoq sisamanik piginnit-seqartoq. Aktieutaanit 38 millioner kronesusunit Nuuk kommuneata pigisa-rai 10,25 millioner, Nammi-nersornerullutik oqartussat 9,75 millioner kiisalu Da-nish Interbrew aamma Carlsberg A/S 9 millioner. Piginneqatigiffiup siuler-suisuvinut piginneqataasut tamarmik ilaasortaataiqar-

»Nivanneq siluleq« - Umiarsualivup Qeqertaani qaartitsinersuup Nuup Erngup sananeqarnerata aallartiffigaa. »Det første spadestik« - en stor eksplosion, der markerede starten på udspørgningerne på Admiralitetsøerne.

put. Nuuk kommunemik kommunalbestyrelsemut ilaasortat Jan Streit aamma Kunuk Lyngé kiisalu kommunalbestyrelsemik toqqak-katut aningaasaqarnermut pisortaq Palle Skov.

Namminersornerullutik Oqartussat ilaasortaatai-raat inuusutissarsiorner-mut pisortaq Einer Lemche kiisalu direktør Bjørn Brieg-hel toqqakkatullu advokat Søren Meisling.

Danish Interbrewsimit ilaasortaataapput direktø-r Bent Bryde-Nielsen aam-ma Jørgen Galst. Kiisalu Carlsberg A/S-imit direktør Michael Juul aamma Svend I. Peter-sen.

Immiaaqqat kimitussusii

Immiaartortakkavut qanoruna kimittutigit, angerlarsimaffitsaini imeriuortifillunniit imeriuortifilluta taamatut aperisaannarpugit. Nalinginnasumik imigassat kimitunt, so-orlu anapsit, whiekyt cognacillu alkoholimik akui kisitsisinnngorlugit nalunaarneqartarsimapput, immiaaqqalli alkoholertaata oqimaasusiatia procentia taa-

maallaat nalunaarsima-sarhuni.

Uma ilaani kisitsisit taakku marluk qanoq paasi-sariaqarnerat erseqqissa-siornegarsimavoq alkohol-akuusup procentia ungalu-sertarlugu. Amerlasuut tu-pigusaallaatigissinnaavaat lagerøl immiaaraannarmik pikkunaannerusutullusoq allassimammatt. Tamak-kuli immiorfiit ima nassu-atsissaqartippaat:

- Hof og Grøn: 3,6% (4,6%)
- Nielsen pilsner: 3,6% (4,6%)
- Rød Tuborg aamma Gamle Carlsberg: 3,2% (4,1%)
- Porter: 6,1% (7,8%)
- Sort Guld: 4,5% (5,7%)
- Nielsen Guld: ... 4,5% (5,7%)

Nielsen Pâsker: 4,5% (5,7%)
 Pâskebryg: 6,1% (7,8%)
 Elephant: 5,6% (7,2%)
 Lys Tuborg: 2,0% (2,6%)
 Immiorfiit akunnermimi isumaqatigissutaanni allas-simasaqarpoq immiaaqqat pikkunarnerit 6,5 vægtpro-cent sinnerlugit alkoholer-taqartassanngitsut.

Ineriartornermut angisuumik iluaqutissaq

Borgmester Bjarne Kreutzmannip »Nuuk Imeq« kiisalu Umiarsualivimmi qeqertat suliffissuaqarfiliortiterfulernerat sammivaa.

»Nuuk Imeq«-mik pilersitsineq Nuup kommune-anut annertuumik sun-niuteqartussavaoq. Su-kuluitsuutitsiniarneq eqqarsaatigalugu puiaa-saqat utertitaasaler-nissaat kommuneqarfit-tulli allatut Nuup kom-muneani sunniulluarsin-naavoq. Inunnut 50 aam-ma 60 akornannut sulli-viit akileraartartutaaq amerlaqatigissusaasa-vaat, kiisalu »Nuuk Imeq«-p sananeqarnera-tigut inuusutissarsior-fiusinnaasunik nunami-nermik kommunep ami-gaateqaleraluarnera »aammaaneqarpor-taaq«.

- Assersuukkusunnerua-ra taamanikkut petroliut-ruinnarmik sarfatorumik quleqalernerat, borgne-ster Bjarne Kreutzmann oqarpoq Umiarsualivimmi

Qeqertat inuusutissarsior-fiusinnaasunut sanaartof-gineqalersinnaanerannut atatillugu.

- Qeqertat nunavimmut atanilerneqarnissaat pilersinnagu kommunalbestyrel-se misissueqqartariaqarsimavoq, borgmesteri nangip-poq. Entreprenørdalen peri-arfissaarutereersimavoq, Sarfaanngiut ulikkaalereer-put taamaallitulu talitlar-feqarfeqarnissamut aalisar-tunillu sullissiveqarnisse-mut periarfissaasuulersi-malluta.

Minister paasinnippoq

- Pissutit taamaalineranni kommunemut pisarialeru-jussuusimavoq taamanik-kut nunatsinnut ministri-usoq Tom Høyem paasit-sallugu Umiarsualivup Qe-qertaasa sanaartofulerni-

saannik akuersisariaqar-nermut. Ukiullu ataasiqun-naartut oqallisisaareerlugu ministerip paasilerpaa isummata suunerat akue-rsissuteqartunilu nunniorto-qassasooq sanaartorfissa-qqissunngorsasooqasasorlu.

- Isertorneqassanngilaq »Nuuk Imeq«-mik pilersit-niarneq Nuuk kommune-mut qujarunnarsimammat, pingaartumik sullivni-rik ilimaginnisvitsainnik pilersitsissammatt kiisalu saligaatsuutitsiniarnermut iluaqutaanngitsoornaviar-nani. Allatorluinnaq ittu-mik suliffissuaqarfiliortar-sinnaanera taamaallituni aam-maaneqarpoq. Bjarne Kreutzmann oqarpoq.

Piginneqataaneppaaq Nuuk kommune »Nuuk Imeq«-mi piginneqataasut-teqarneppaavoq

Suliffeqarfup nammineq aningaasaatigat 38 millio-ner kronet, taakkulu ilaat 10.250.000 kr. Nuup kom-muneata piginneqataasuti-gat; Namminersornerullu-tik Oqartussat pigaat 9.750.000 kiisalu Carlsberg-Bryggerierne aamma bryg-geriet Faxe tamarmik im-mikkut 9.000.000 kronenik piginneqataasuteqarlugit.

Uvurderlig for byens udvikling

Borgmester Bjarne Kreutzmann vurderer betydningen af »Nuuk Imeq« og kommunens nye industriområde på Admiralitetsøerne

For Nuuk kommune er etableringen af »Nuuk Imeq« af meget stor betydning. Miljømessigt kommer Nuuk til at nyde godt af det nye returflaksystem på lige fod med andre kommuner. De mellem 50 og 60 arbejdspladser betyder et lige så stort antal skatteydere for kommunen, og endeligt har »Nuuk Imeq« haft en »murbrækkerfunktion«, som hjalp kommunen ud af en situation, hvor man faktisk stod uden udviklingsmuligheder for byens industriområder.

- For mig er der tale om en landvinding i samme klasse som overgangen fra petroleumslander til elektrisk lys, siger borgmester Bjarne Kreutzmann om åbningen af Admiralitetsøerne som nyt industriområde for Nuuk.

- Man skal se sagen, som den stillede sig for kommunalbestyrelsen, inden beslutningen om at gøre Admi-

ralitetsøerne landfaste blev truffet, fortsætter borgmesteren. Vi stod i en situation, hvor Entreprenørdalen var fyldt til bristepunktet, Nordhavnen var udbygningssædligt også så vidt, at vi kunne se enden på mulighederne, og helt oplagt var mangelen på lokaliteter til havne- og fiskerioriente-rede virksomheder.

Minister overbeviser

- Det var i denne situation yderst vigtigt for kommunen at få overbevist daværende grønlandsminister Tom Høyem om vigtigheden af få åbnet Admiralitetsøerne. Og efter årelang argumentation gik det da også op for ministeren, hvad det var, vi argumenterede for, og bevillingen til dæmning og overordnet byggemodning blev givet.

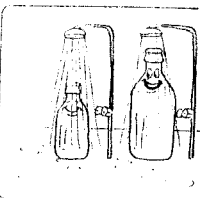
- Der skal ikke herske tvivl om, at Nuuk kommune slutter helhjertet op bag projektet »Nuuk Imeq«.

men med projektets gennemførelse får vi faktisk langt mere end ret og slet arbejdspladser og - forhåbentligt - et renere miljø. Vi får mulighed for på en helt anderledes måde at kunne accelerere industrialiseringen, siger Bjarne Kreutzmann.

Største aktionær

Det er Nuuk kommune, der er den største aktionær i virksomheden »Nuuk Imeq«.

Virksomhedens indbetalte aktiekapital er på 38 millioner kroner, og heraf står Nuuk kommune for 10.250.000 kroner. Grønlands Hjemmestyre tegner sig for 9.750.000 kroner, og endeligt er henholdsvis Carlsberg-Bryggerierne og bryggeriet Faxe engageret i virksomheden med en aktiepost på 9.000.000 kroner.

En ide bliver virkelighed

Korte træk fra »Nuuk Imeq's«
tilblivelseshistorie

Vejen fra ide til virkelighed kan for et så stort projekt som »Nuuk Imeq« næsten kun blive lang. Vi skal da også helt tilbage i Landsrådets tid for at finde de første politiske diskussioner om det forentligstillede i en sådan virksomhed og et returflaskesystem. Senere var det Kourad Steenholt, der på vegne af sårede hundepoter i Landstinget ankede over alle de glasskår, der gjorde det farligt for både fir- og tobenede at færdes i naturen.

Nuuk kommune har siden denne første begyndelse været på banen med diskussioner om en virksomhed i samarbejde med Faxø. På dette tidspunkt gik Hjemmestyret imidlertid også ind og forlangte, at en løsning skulle være gældende for hele Grønland. Efter en debat i Landstinget i oktober 1985 var der fortsat politisk

enighed om, at der skulle opføres ialt tre virksomheder, nemlig en i Sydgrønland, en i Midlgrønland og en i Diskomområdet.

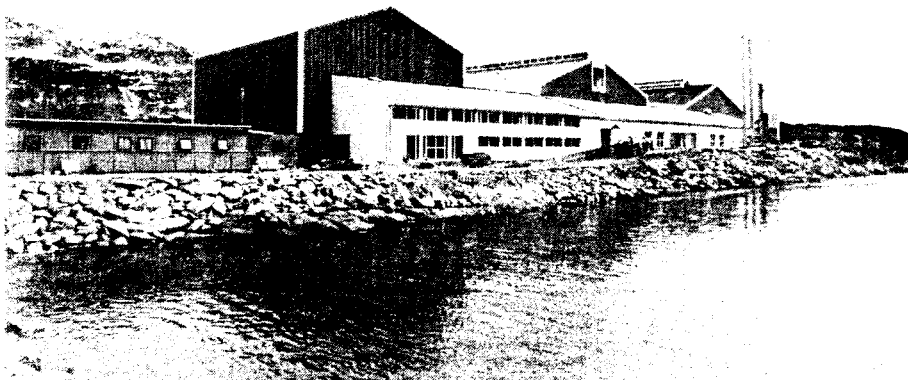
Et halvt år senere var antallet reduceret til en virksomhed med sæde i Nuuk. Og 25. juni 1986 blev selskabet »Nuuk Imeq« grundlagt.

I gang

Projekt og dispositionsplan for byggeriet af »Nuuk Imeq« lå klar efteråret 1986, og den endelige pris for bygninger, maskiner og emballage på op imod 230 millioner kroner var fremme i løbet af foråret 1987.

Det første spadestik var slet ikke noget spadestik. Det var derimod en kæmpe-sprængning i maj 1987, og i februar 1988 var det så vidt, at der kunne inviteres til rejsegilde.

I skrivende stund arbejdes der på højtryk i kompleksset på Admiralitetsøerne, men tidsplanen holder,

Ullumikkut Nuussuup eqqaani umiatsilivip Iggiata akianiit toq takuneqarsinnaavoq suliffissuq. Nuuk Imeq, som man i dag kan se virksomheden lige over for lystbådehavnen i Iggiata ved Nuussuaq. (Foto: Erik Fleischer)

med mindre store, uforudsete problemer dukker op. Det lover både entreprenører og underleverandører.

Det projekt, der virkelig gøres nu, gennemføres af Grønlandskonsortiet, der består af de to danske bryggerivirksomheder Danish Interbrew (Faxø) og Carlsberg A/S (Carlsberg og Tuborg). De to virksomheders ekspertise inden for bryggerivirksomhed og sodavandsproduktion er fyldt ind i

projektet, og først når den sidste skrue er skruet fast, overtages øltapperiet og sodavandsfabrikken af »Nuuk Imeq«.

Aktionærerne

»Nuuk Imeq« er et aktieselskab, der har fire aktionærer. Af aktiekapitalen på 38 millioner kroner har Nuuk kommune tegnet sig for 10,25 millioner, Grønlands Hjemmestyre ejer aktier for 9,75 millioner, mens Danish

Interbrew og Carlsberg A/S hver har en aktiepost på 9 millioner.

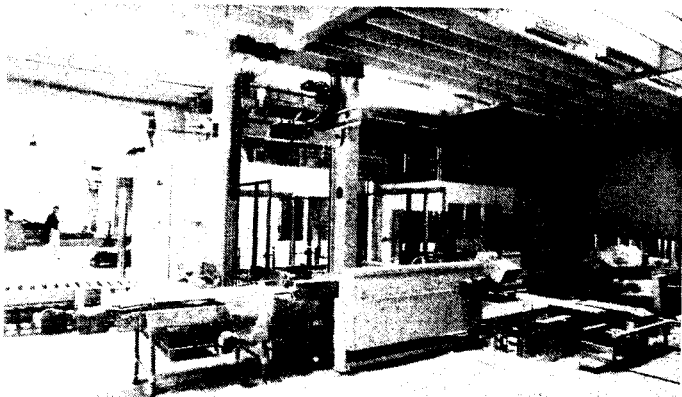
I den bestyrelse, der er valgt for selskabet, har hver af de fire aktionærer repræsentation. For Nuuk kommune er det kommunalbestyrelsesmedlemmerne Jan Streit og Kunuk Lyngø samt som kommitteret bestyrelsesmedlem økonomichef Palle Skov.

Hjemmestyrets repræsentanter er erhvervsdirek-

tør Einar Lemche, der er formand for selskabet, samt direktør Bjørn Brieghel og advokat Søren Meisling som kommitteret medlem.

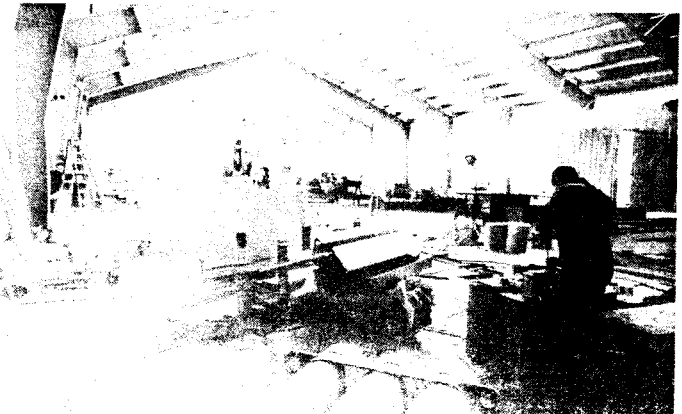
Danish Interbrews repræsentanter er direktørerne Bent Bryde-Nielsen og Jørgen Galst.

Endeligt repræsenteres Carlsberg A/S i bestyrelsen af direktørerne Michael Juul og Svend I. Petersen.

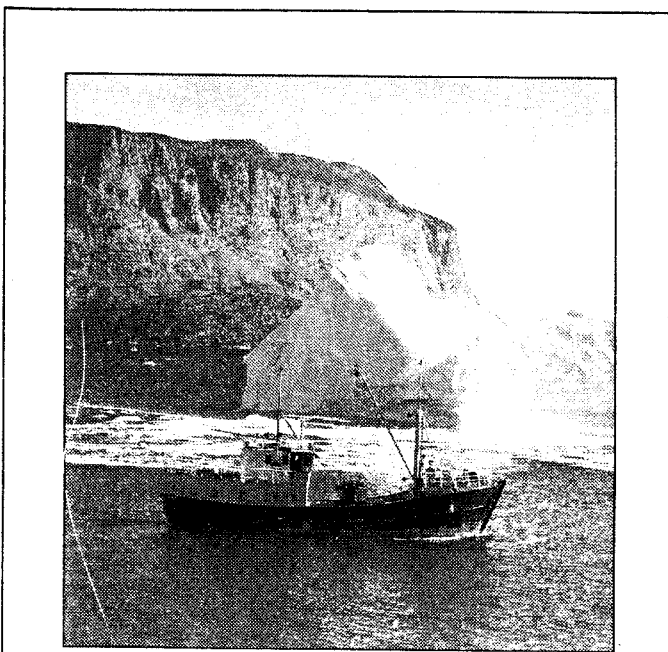
Karsit sodavandnik immiaqqanillu imallit pallet-inut suliffissuup makkutsitaani ilioraneqartassapput.

Det er på dette sted i den nye virksomhed, at kasserne med sodavand og øl anbringes på palletter. (Foto: Erik Fleischer)

Umarsuulivip Qeqertaani ilorsuarni ulappunnersuaqatpoq, piffissaritakami kingullit qaangerneqarsinna-mingillat, ajornartorsuulifinillu naatsorsuuligisimannigisaniq aporf-qanngikkazanni suliffissuup decemberini suliffittul aallartiffissaaq.

Der arbejdes på højtryk i bygningerne på Admiralitetsøerne, men tidsfristerne overholdes, og et år senere vil de end i store uforudsete vanskeligheder, bliver fabriken klar til produktion til december. (Foto: Erik Fleischer)

Kalaallit
Forsikring
SILLIRIPASUSARFIAT

— en del af Grønland

Sullivik pitsaasuusaaq!

- Qularinnigilara »Nuuk Imeq« aallartikkumaar-toq sullivimmi ajornartorsuutit suliusaaleqerlu Nuummi inuussitarsortut aaqiiffiqineq sapigaat atuaqqaar-nagit. Suliffik pitsaasoq pilersissinnaavarput aalajaatsunik tatiginartu-nillu sulisulik. Tamannaarpiavaoq. »Nuuk Imeq«-p pisortaasa anguniagassatut siunerta-risaat.

Taamatut oqarpoq Finn Jakobsen, »Nuuk Imeq«-mi direktøriusoq. Maannak-korpiaq suliusassat 20-t misa-saat atorfnitsinniarlugit misissuivoq, imaluunniit suliffittaami »immikuttu-liariligaassannut« agguataarivoq.

- Sullivik pilersitassarpog »nutaaviuvoq« ajornartor-siuteqarinnigtoq, soorlu aalisakkanik tunisassiorfituulli. Sullivik nillertisima-nartuussanniglaq isugutap-pallaartuussananilu. Akerii-anilli -soorlumi sullivit ut-situt ittut pisartut - pisor-paq ajornartorsuutisussaa-varput.

Pisorpaluk

- Suliffitsinni misilissavar-put pisorpaluqarfinnerusut qilaavisigut »nipaallisaaser-suulluta«, tassa pisorpaluk qoqernartuussananani aki-

Finn Jakobsen, pisortaq: - »Nuuk Imeq«-ip suliffissuunis-saa pitsaasoq suliusutigluassavarput. (Ass.: Erik Fleischer) Direktør Finn Jakobsen: - Vi vil gøre meget for at få en god arbejdsplads ud af »Nuuk Imeq«. (Foto: Erik Fleischer)

suusaaseenaniluunniit. Ni-paalisasiit pisorpaluk »i-saat« anillaqqissinnaangila-q iikkanut, naternut qila-mullu siaruaateqqittus-satut.

»Nuuk Imeq« sananeqaate-qarpoq Sullivinnik nakkut-tilliisut pisorpaluffeqarfi-gequssat 85 dB ataallugu pisorpaluffusinnaasunn-gorlugu. Aamma sulisut pi-sariaqqassappat inassuteqar-fiqineqarssinnaassappat siu-teqteqartarnissaannik.

Atorfiit

aalajangersimasut aningaasarsiar-rissaarfiit

Sullivimmi »Nuuk Imeq«-mi atorfeqartitsinerit pit-

saasuussapput aningaasari-arisarfiusut. Angumiarne-qarpoq »sulisut alaakkae-sut« nal. akunnermusiaqar-rahuarunilluunniit aalajang-ersimasumik atorfeqarti-taassasut.

- »Maanimitiit« imaluun-niit »tikisitat« taaguvitigi-tinnianngilagut, aatsaallu maani suliusarsisinn-naangvikkuutta Danmarki-mit suliusarsiorluta misi-liumaarpugut, Finn Ja-kobsen oqarpoq.

Immikuttu ilinniagaqarsi-masut Danmarkimi immio-rfimmit Carlsbergimiit »Nuuk Imeq«-mut atuk-kiunneqartussat tassa fa-abrikschefi maskincheffilu. Immikuttu ilinniagallit taak-

ku ukiuni arlalinni atorfe-qartussannorlugit isuma-qatigiussuteqarfigineqassap-put, aamma »Nuuk Imeq«-mi suliasavimmik saniatig-ut piumaffigisaapput sun-giusaanissaminut ilinniart-itsinissaminnullu, taamaa-llitalu sullivimmissaaq su-lisitsinnik pikkorissartitsi-neq ingerlassinnaassavar-put pisortanuttaaq taarsi-sinnaannorlugit.

- »Tikisitaq« aamma »najuqaqavisoq« atoru-manningsitigt taman-na isumaqqarpoq sulisut suliarfik naapertorlugu assigissumik aningaasarsiaqqassapput. Aam-ma imaappog inissaqar-titsinissaannigilagut aamma feriarmissaannut akilussisinnaanngila-gut. Taarsuullugui Pi-sortat Isumaqatigiisiti-siniartartuisa isumaqa-tigiisutaanni aningaasarsiaarsartitaasut qaangilaarlugit aningaasarsia-qartitsisaagut, taamaallornitsigullu sulli-vik pitsaasoq pilersissa-junnarsavarput, Finn Ja-kobsen oqarpoq.

Ullormut nal.ak. 8 Naatsorsuutaavoq ukiup annessaa »Nuuk Imeq«-nalinginnaasumik ullormut nal.ak. 8 sulliviusassasog. Aammali ilmanarsinnaa-

voq aasaanerani ulapearne-rusarsinnaanissarput. Ki-aneranimi imerusuersaru-suttut amerlisarput, kiisalu sinerissami sikusartuunittu-nut ukialivinnergut nas-siussortagassavut amerla-nerusartussaassallutik.

- Tassa nalinginnaasumik ullormut nal.ak. 8 sullivis-sartinniarparvut, taamaak-kaluartorli illoqarfimmut Aa-siaat avannaanniittunut pi-lersuinissarput eqqarsaati-galugu upernaakkumit si-kinussata tungaanut hold-it marluk sulisissinnaasas-sallutik.

Imaappog suliasaale-rtutorfiani suliususanik tikisitsisarnissarput angunia-garinniglarput aalajaatsu-nilli sulisoqarntisigut aaq-qiiffiginnaassallugit, Finn Jakobsen oqarpoq.

Sulisut

»Nuuk Imeq«-mi sulisut 50 aamma 60 akornannissap-put, taakkunanga 40-t ang-ullugit nal. akunnermusia-qartussat.

Nal. akunnermusiaqar-tuussat 1. novemberip misa-sani atorfnitsitullissava-gut, maannakkulli »naala-gaasasat« atorfnitsior-tneqalereersut Finn Ja-kobsenip oqatigaa.

Nammineq direktørisut atorfimi saniatigut »naa-lagaasasaanerparpai« fa-

abrikschefi, maskincheff, an-ingaasaqarnermut pisortaq, aallafimmiut marluk, hænd-verkerit marluk, sulisunut pisortat marluk, laborantit marluk, kantinimi sulius-saq, truckertussat marluk kiisalu maskinalerissasat arfinillit arfiqeq marlul-luunniit.

Qaammatil arallit matu-ma siornatigullu tamakku inuttassarsiorneqalereer-put, suliffeqarfissarlu soqu-tiginaateqarsimagunaqim-mat assigningsunik pigina-assusqartut 60-t sinner-lugit qinnuteqareersimap-put.

Imaappog suliasaale-rtutorfiani suliususanik tikisitsisarnissarput angunia-garinniglarput aalajaatsu-nilli sulisoqarntisigut aaq-qiiffiginnaassallugit, Finn Jakobsen oqarpoq.

Nal. akunnermusiaqar-tuussat 1. novemberip misa-sani atorfnitsitullissava-gut, maannakkulli »naala-gaasasat« atorfnitsior-tneqalereersut Finn Ja-kobsenip oqatigaa.

Nammineq direktørisut atorfimi saniatigut »naa-lagaasasaanerparpai« fa-

- Vi ska' ha' en go' arbejdsplads!

- Jeg er ikke så naiv at tro, at vi på »Nuuk Imeq« kan starte op med en virksomhed, der er immun over for alle de arbejdsproblemer, som andre Nuuk-virksomheder ikke har kunne løse. Men jeg tror på, at vi kan skabe en god arbejdsplads og derigennem også sikre os en »hård kerne« af stabil og pålidelig arbejdskraft. Det er i hvert fald ledelsens mål, at det

skal se således ud på »Nuuk Imeq«.

Således siger Finn Jakobsen, »Nuuk Imeq«-s direktør. Han står i øjeblikket midt i ansættelsesproceduren for så vidt angår de knap 20 »nøglepersoner«, der alle skal have en eller anden »eksportfunktion« på den nye virksomhed.

- Som virksomhed betragtet er vi »født« uden en række af de problemer, der knytter sig til eksempelvis fiskeindustrien. Koldt arbej-

de i træk og i tæt kontakt med megen fugtighed vil vi ikke komme til at opleve. Derimod har vi så - i lighed med alle andre virksomheder i vores branche - et problem med støj.

Støjen

- I vores virksomhed er dette problem søgt løst gennem anbringelse af såkaldte »lydbæller« langs lofterne i de rum, hvor støjen særligt trænger sig på. »Bællerne« betyder, at lyden ikke får lov til runge, drøne og give ekko

i lokalet. Den - altså lyden - »fanges ind« af bællerne, så den ikke kastes tilbage mellem loft og gulv og væggene indbyrdes.

Konstruktionen på »Nuuk Imeq« tilsigter, at støjniiveauet aldrig kommer over de 85 dB, der er grænsen for lyd i henhold til Arbejdstilsynets forskrifter. Øvrigt få tilbudt hørevern i det omfang, en sådan beskyttelse kan være nyttig.

forpligtelse, således at man internt i virksomheden kan oplyse medarbejdere på alle niveauer, og altså også ledernes egne efterfølgere.

- Når vi ikke har begreber som »udsendt« og »lokal« arbejdskraft, betyder dette, at alle får samme løn for samme arbejde. Det betyder også, at vi ikke stiller bolig til rådighed, og at der ikke er feriefrirejser til de ansatte. Til gengæld vil der så blive tilbudt en løn, der ligger lidt over de normale DOA-overenskomster, så også på dette væsentlige punkt sætser vi helt afgjort på at blive en god arbejdsplads, siger Finn Jakobsen.

Otte timers dag

Det er meningen, at »Nuuk Imeq« skal køre med en almindelig otte timers arbejdsdag i langt størstedelen af året. Men det er også en kendsgerning, at der vil komme til at blive spidsbelastninger i sommerperioden. Dels er efterspørgslen på drikkevarer større i den varme tid, og dels skal lagrene uden for åbentvandsområdet fyldes op netop i sensommeren.

- Vi regner som sagt med, at otte-timers arbejdsdagen bliver det normale, men må erkende, at to-holds drift bliver nødvendigt fra om foråret og ind til isen forhindrer flere forsyninger i at

nå frem til byerne nord for Aasiaat.

Det må vi så klare, som man forsøger at få et puslespil til at gå op, forstået på den måde, at vi ikke er særligt interesserede i at måtte ansætte sæsonmedarbejdere, men hellere vil klare os med en fast stamme af stabile medarbejdere, siger Finn Jakobsen.

Personalet

Der bliver mellem 50 og 60 jobs på virksomheden »Nuuk Imeq«. Heraf bliver ind til 40 time-lønnede.

Ansættelsen af den time-lønnede arbejdskraft starter omkring 1. november, mens man allerede er i gang med proceduren omkring ansættelsen af dem, som Finn Jakobsen kalder »nøglemedarbejdere«.

Disse »nøglemedarbejdere« er - foruden ham selv i direktørstolen - en fabrikschef, en maskinchef, en regnskabschef, et par administrationsmedarbejdere, et par håndværkere, et par arbejdsledere, to laboranter, en kantinedarbejder, et par truckførere og seks til syv maskinoperatører.

Det er flere måneder siden, man begyndte at annoncere efter disse medarbejdere, og det siger noget om interessen for virksomheden, at der kom ikke mindre end 60 ansøgninger, stort set alle fra kvalificerede ansøgere.

NUUK Olieservice

Tlf. 2 10 33 . P.O. Box 152 . 3900 Nuuk Fax 2 30 39

Telf. 2 10 33 — Telefax 2 38 39

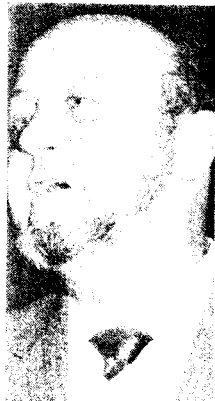
Levering af fyringsolie.
Vi leverer også brændstof samt smøremidler på havnen.

Telf. 2 10 33 — Telefax 2 38 39
Uuliamik ikummatissamik aatsineq.
Ikkumatissamik uuliarterutissamillu
amma umiarsualivimmuut aatsisarpuqut.

Naamavimmik assartugassat

Immiaaqqat, imerusuersaatit poortuutissaallu Nuummi assartortarumallugit lastbiilit nutaat marluk pisiarineqarsimapput

»Nuuk Imeq« pilersinneqaannangilaq Nuummi imerusuersaasiornissaq immiamilla maqitsissarnerinnarissaq eqqarsaatigalugit. Annertuumittaaq misissorneqarsimasut ilagisimavaat qanoq ililluni assartuarnissaq. Naamangilaq immiaq imerusuersaasiornermilu akuutissat Danmarkimiit tikittarinnissaat, sammali immiaq Nuummi talit-tarfimmiit Umiaarsuali- viup Qeqertaanut assartugassaavoq, niqqutissiat ineriikkat sinerissa- mat aallarartitassat ta- littarfiliassugassap- put kiisalu puiaasat imaarnikut tikittut »Nuuk Imeq«-mut assar- toqqineqartartussaali- tuk.

Entrepreneur Svend Junge.

Qalleqqissakkamik oqa- luuserineqartuartsima- voq containerersuit immi- amik imallit qanoq iliorluni talitartarfimmiit »Nuuk Imeq«-mut assartorneqar- tassansut. Siunnersuuti- gineqartut ilagisarsimavaat immit containerit palam- marsuarnik maqitsissarfim- mut ikaaneqartassasut,

immaqualluunniit lastbiilit atorlugit qangatut inger- lanneqaannartassallutik. Aalajangerneqarporlu lastbiilit atorneqartassasut. Biiliusserussinnaasullu akikinnequssasinnear- mata entrepreneur Svend Junge akikinnersaalluni ukiumi tallimani assartu- sartussasut isumaqatigiis- suteqartigineqarsimavoq.

Pilersaarusiortoqaleqqaar- mat uperuartorneqartut ila- gaat taamak oqimaatsigiso- rujussuarnik aqqusinerti- gut assartuisoqartalernis- saa. Annilaartaatilli anni- kinnerulersimallutik peri- arfissaasinnaasut piukkun- nartut paasineqaleriartorsim- anerat peqatigalugu.

Lastbiilersuit marluk Svend Junge pisiarisima- sai 32 tonsinik assartuisin- naapput, isumannaatsu- minngooq. Gearkarsii, bremsii ukiuuneranilu assa- kaasui siorliit aqorlillu im- mikkut suliaasut naqqullu- lu sila qanorluunniit ikkalu- artillugu naleqquttuliasim- apput.

Assartugassammi amer- lassaqaq, inuillumi amerla- suut isumaqarsimagaluar- put umiarsuqaqqammer- tillugu aqqusinertigut an- gallanniaraq akornusersu- gaasassaq.

Taamaannaviangilaq, Svend Junge oqarpoq nan- gillunilu: - Umiaarsuq tikit- tassaag ullut 14-it sapaatillu akunnerit pingasulluunniit allortarlugit usigissassalu- gilu immiaq containerinut 24-26 poortugassimavoq. Containerit marluk nal. akunneranut assartorne- qarsinnaappata biiliinik marlunnik taamaallaat as- sartuinnermut nal.ak arfi- nillit atorsinnaassavagut. Aamma assartuineq nal- inginnaasumik sulliviu- pavaatigut pisassappat aqqusi- nermi angallannermut akornutaanaviangilagut.

Ilmagineqarpoq »Nuuk Imeq«-miit ukiumut palletit 40.000 assartorneqartassa- sats; tassa ullormut sullivim- mut balletit 130, biilimi ataatsimi 20-24, tassalu ta- maallaat ullormut assartui- nissat arfiniluisassapput.

Immiaaraq pillugu

Ukiut ingerlanerini im- miaaraq pillugu atser- suutaasartut misissua- taalerlugit ila amerla- qaqt. Sodavandikkut taamatorsuq pineqarsi- mangillat, ersersinni- arneqarneruinnartarlutik immiaaqqatut piga- tik putumartortar- qanngitsut, aalakoort- nartortaqanngitsut.

Poul Henningsenip quia- saarsiatut taallia »Ølhun- den glammer« 1929-meer- suuq immiaarortartutit nuannarineqarnepaanngu- atsiarpoq. Tassunga aamma assingusinnaavoq »Vi elsker den gamle Varieté« immia- arortartutunngooq ornitta- gaat, allanngooq tassagin- narput arnerituuq tituumas- ut.

Feder Laalep ussatinik katersiamini immiaaraq tor- rallavillugu isumasorsima- va: »ogallutsinnaq«. Peder Syv aamma assingusilorsim- avoq: »Mamarallartillugu imeruk, soorlumi assasq si- nilertinnagu eqitaarneqar- tartoq«.

»Daavitut angussuann- gorusukkiit sumi immiaar- simarinnasutit oqarsigis- savakkit?«, ussatitoqqat ta- massa ilaat, naak ilisimane- qanngiluinnaahartoq Daavip Goliathi illusariale- ramiuk immiaarortorsima- nersuq.

Danskitt oqaaserisarta- gaat Ølhunden (immiaaqqat qimmiat) itsaq tassasima- voq immiaaraq kissataq sukulligaq kaajallammik akusaq.

Soorlu kuseriarneq

»Nuuk Imeq« immiorfiunngilaq, immiorikkamili maqitsissarfivuoq imerusuersaasiortifulluni- lu. Kisianni tunisassiornermut atatillugu im- miorfittulli taaneqartaannarput. »Nuuk Imeq« ilimasappoq ukiumut immiaq puiaasanut 31 millioninut maqitassallugu, allatut oqaatiga- lugu immiaq 10 millioener liter.

Nunarsuarmi immiorfissuit immiortagaanni na- leqqiutissagaanni soorlu kuseriarneq.

Carlsberg aamma Tuborg atuagaqqiorsimapput »Humlen ved Øl« (Humle immiortarnerlu), tassamilu takuneqarsinnaapput 1986-imi nunarsuarmi immior- fuit annerit 20-usut qanoq tunisassiaqartigisimane- suts.

Atuarluagqissaariakkitt: Nunarsuarmi immiorfis- suit annersaat Amerikamittooq Anheuser-Busch 1986-imi immiaarsimavoq 8.500.000.000 - tassa 8,5 milliarder - liter. Taavalu tulliuuttut 19-it makuup- put:

Miller, USA:	4,6 mia. liter
Heineken, Holland:	4,2 mia. liter
Kirin, Japan:	3,0 mia. liter
Stroh, USA:	2,6 mia. liter
Elders IXL, Australien:	2,0 mia. liter
Heileman, USA:	2,0 mia. liter
BSN, Frankrig:	2,0 mia. liter
Brahma, Brasilien:	1,8 mia. liter
Cors, USA:	1,8 mia. liter
Carlsberg aamma Tuborg, Danmark:	1,6 mia. liter
San Miguel, Philippinerne:	1,4 mia. liter
Bass, England:	1,3 mia. liter
South African Breweries, Sydafrika:	1,3 mia. liter
Fabst, USA:	1,1 mia. liter
Polar, Venezuela:	1,1 mia. liter
Sapporo, Japan:	1,0 mia. liter
Bavaria, Colombia:	1,0 mia. liter
Allied-Lyons, England:	900 mio. liter
Modelo, Mexico:	800 mio. liter

Transporter med stort T

Der er indkøbt to nye lastvogne til at klare den interne transport af øl, so- davand og emballage i Nuuk

Etableringen af »Nuuk Imeq« betyder ikke blot, at der skal produceres sodavand og tappes øl på en virksomhed i Nuuk. Et puslespil af størrelser har det også været at få den omfattende trans- port til at falde på plads. Ikke alene skal man jo have øl og essens til soda- vandsfremstilling frem fra Danmark. Øllet skal også køres fra havnen i Nuuk til Admiralitets- øerne, de færdige pro- dukter skal distribueres ud i størsteparten af Grønland, og endelig skal den tomme returem- ballage transporteres tilbage til »Nuuk Imeq«.

Diskuteret - og omdisku- teret - var ikke mindst spørgsmålet om, hvorledes øl-containerne skulle frag- tes fra Skibshavnen i Nuuk ud til »Nuuk Imeq«. Der blev diskuteret en løsning, hvor containerne blev sejlet med pram ud til tapperiet, og den mere traditionelle transport med lastvogn blev naturligvis også taget med ind i overvejelserne.

Øg da beslutningen skulle træffes, var det lastvogn- transporterne, der blev valgt. Kørslen blev udbudt i licitation, og her var det en- treprenør Svend Junge, Nuuk, der hentede sig en flerårig kontrakt på det mest fordelagtige bud.

Sikker og hurtigt

Trafiksikkerheden omkring de tunge transporter var et hovedpunkt i den kritik, der indledningsvis var blevet rejst af transporten. Men betænkelighederne er borte, efterhånden som man har skudt sig ind på den mest hensigtsmæssige konstruk- tion.

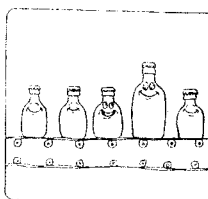
De to nye lastvogne, som Svend Junge har købt, er di- mensionerede til at kunne klare de 32 tons, som et fuldt læs vejer. Og vel at mærke under fuldt betryg- gende forhold. Gearkasse, brems og vinterudstyr i form af specialdæk og pigge på både forvogn og anhæn- ger gør, at vognene kan ma- nøvreres sikkert i enhver tænkelig situation.

Det er store mængder

gods, der skal transporteres, og mange har frygtet, at ve- jene ville blive på det nær- meste blokerede i flere dage omkring hvert skibsanløb.

- Det vil slet ikke blive til- fældet, siger Svend Junge, der fortsætter: - Skibslad- ningerne kommer med in- tervaller på fjorten dage til tre uger, og en skibsladning øl består af 24 til 26 contai- nere. Med en hastighed på to containere pr. time og bil og med to biler indsat på opgav- en, kan vi flytte øllet på si- ger og skriver seks timer. Når dertil tages i betrag- ning, at kørslen kan ske uden for almindelig arbejds- tid, tør jeg godt love, at vi ikke kommer til at genere den øvrige trafik.

Man regner med, at ind til 40.000 palletter på årsbasis skal fra »Nuuk Imeq« til havnen i Nuuk med henblik på videretransport med skib. Det er godt 130 pallet- ter, der pr. arbejdsdag skal køres ud fra »Nuuk Imeq«, og med 20 til 24 palletter pr. vognladning bliver der ikke tale om mere end lige godt og vel seks transporter pr. dag.

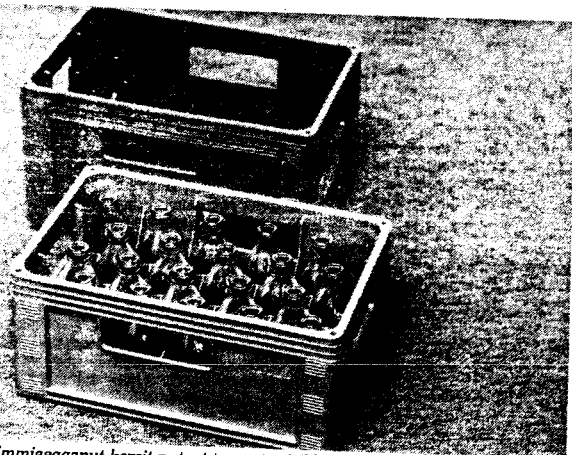
Mekaniske- og elektriske forsyningsanlæg for

- Varme
- Køling
- CO₂
- Vand
- Trykluft

Tubotec as
Ingeniør- og entreprenørfirma
Åboulevarden 11, 8100 Aarhus C., Tlf. (06) 19 69 00

Puiaasat utertitaasalissapput

Puiaasat immiamik imerusuersaatinillu imallit uterteqqinneqarsinnaasullu siulliit augustimi Danmarkimiit tikittussaapput, decemberimilu »Nuuk Imeq« tunisassiulissaaq - KNI-p 1988-imi 30 millioner kronet uninngatitsiveqarnissaminut aningaasartuutigisimavai

Sodavandinut immiaaqqanut karsit nutaat taamatut isikkoqarput. Augustimi karsit siulliit - immereersimasut - tikittussaapput. Taamaallilluni puiaasat poortorissaat »ajunaarfiunatik« nunatsinnut apuuneqassapput. (Ass.: Erik Fleischer)

Naak »Nuuk Imeq« aatsaat decemberimi imerusuersaasiortafissagalu-artoq immiaaqqanillu maqitsaalerluni unga-sinngitsukkut puiaasat utertinneqarsinnaasut pisisartut takusinnaale-riissavaat. Puiaasat kar-sitaallu Danmarkimiit pisiarineqartussaapput, puiaasaanaatilugillu Nunatsinnukaanneqas-sannngimmata immereer-lugit qaammatini siul-lerni tikisinneqartassap-pup, aammami tikinne-ranniilli puiaasaanik utertitsisnaaneq paasitsiniutigineqaleriis-samat.

Nunatsinni puiaasanik utertitsisarneq nutaajun-gilaq. 1970-ikkununa atu-tilerannani aatsaat maan-namutut utertitassaangit-sunik pooqar tisisoqalersoq.

Kisianni aatsaavik anin-gaasat taamak amerlati-gut atorlugit utertitsisarneq atulersinniarneqarpoq. KNI namminersortullu inissa-qartitsiumallutik aninga-sanik pilliuteqartussaapput, imaqaereersut initerum-mata aammalu utertit inissaqartariaqarmata. Utertitsisarnerli atulivis-sinnagu aamma uninga-suutigineqartartut qanoq amerlatigiumaarneri qular-

naarniaqqaartariaqaratsi-gik.

Augustimi tikissapput

Qularnangitsumik augusti aallartilaarpat umiarsuup siulliup tikiutissavai puiaasat utertinneqarsinnaasut siulliit. Tikiussivigineqar-tussallu tassa illoqarfiit Si-simuniit kujarmut Nanor-talik angullugu.

Diskobugti, Uummannaq aamma Upernavik puiaasa-nik nassissorneqanngikkal-lassapput, utertittagassani aatsaat nassinneqartalisaga-mik aappaagu umiarsuar-tigut siullertigut.

Avanersuaq, Tasiilaq aamma Ittoqqortoormiit

kommuneqarfii puiaasanik utertittagassanik pilersu-gaassanngillat. Aallaqqaam-muunngitsiq, kiisalu »Nuuk Imeq« isorliuneru-sunik taakkuninga pilersu-ilersinnaanerumaarner-soq qularnarpoq; iluanaaru-taanatik ajunaaruteqgin-narsinnaamata.

Pisarlillisaaneq

Puiaasanik utertitsisaneq pi-sariitsuvoq. Immiaararsig-aanni imerusuersaatsiisillu-nilu puiaasamut akiutissar-taa 2 kronessaq karsinul-lu 10 krona. Imaaraanilu karsitaa ilanngullugu uter-tikkaanni akliutigeriis-masaq uterteqqinneqarsin-naalluni.

Kisianni aamma imaagin-avillugit utertikkumann-gikkaanni tullianik pisiar-nissamut utaqinneqarsin-naapput, taamaalioraanni poortuutitut akileqqittaria-qanngilaq.

Piaatsikkut tassuuna-kkut puiaasat »nioqutaaler-sut« oqaatigineqarsin-naapput; tamannalu KNI-mi nioqquutissat nalunaar-sorneqarfianni ilanngunne-qassartaat.

Utertitsisalnakkut siu-nertaavoq puiaasap karsillu »Nuuk Imeq«-mut uteqit-tarnissaat. Niuertunut aq-qisussineqarpoq suliaqut-sersorneermiinnut puiaasa-mut ataatsimut 23 øre anin-gasarsisutitigisassagaat.

30 millioner

Puiaasanik utertitsisaler-nissaaq KNI-mut akikitsus-sassaangilaq, tamakkuli

naalakkersuinikkut aala-jangigaammat soorunami aningaasaliifigineqartus-saalluni.

1988-inaarmi KNI-p naatsorsuutiga sinerissa-mi uninngatitsiveqarnis-a-minut pigeriikkaminillu al-lanngortiteriisissaminut 30 millioner kronet atussalhi-git. Aamma aasaanerani umiarsuarnik Danmarki-miit containeresuarnik as-sartuisinnaasumik ritartor-tariaqarsimavoq.

KNI-p puiaasanik uterti-tanik assartuisalernissaaq aamma Nuummi talittarfe-qarnermut sunniutinngit-soortussaasimannilaq. Maanna talittarfiinni nu-taamik qerititsiviliortoqar-poq qersualiortoqarlunilu, qerititsivittaassamilu tuno-raavissaaq inittorneqarsimalluni - ilaatigut immiaa-q-qanut containerikkaanut uninngatitsivissatut.

Kiisalu maanna sinersor-taatit tulattarfiat talline-qartussaassaaq. Tamaani-lu sanaartugassat nutaat 50 millioner kronenik akeqar-tussaasimapput 1990-imi-lu inereersimassallutik. KNI-lu isumaqarpoq 1989-imi Nuup talittarfeqarfiani ulapunnnersuaqarumaar-toq.

Usit amerlissapput

Immiaaqqat imerusuersaa-tillu Nuummiit sinerissa-mut assartorneqartalerma-ta KNI-p pajuttaataasa imarpikkoortut Nuuk tiki-kulanerulertussaavaat, im-meriikkanik aallerlutik puia-sakunillu tikiussuullutik,

taamaallitullu usigisarta-gaat amerleriassallutik.

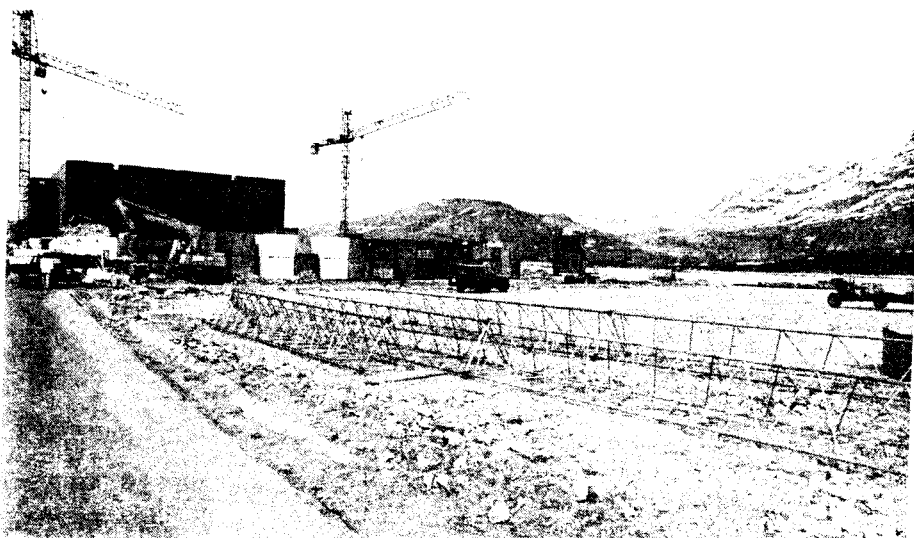
KNI-p assartuinermmut pi-sortaa Henning Hansen pi-eremermullu pisortaa Jens Andersen peartorariisapput. KNI-mi Nuummiit puiaasanik utertitsisaneqartartut, 1988-imi 70.000 krona 10.000 ki-lobimetroit akompaniit an-neritiseqarumaarut.

Usit taameqortuunngit amerlissappata periarissa-rissaarnerulissaaq nioqqu-tissanik assartuisarneqar-sinnaanerani misissuuni-saaq, Tamannalumi iluaq-taaginassaaq sanaaror-nermi atugassat assartorne-qartarneria aaqqiivigeriar-nissaannut.

Fiskerimesse

Endnu inden der er produ-ceret sodavand eller tappet øl på »Nuuk Imeq«, bliver der - om alt går vel - premie-re på en del af bygningskom-plekset. Firmaet »Grøn-lands Messehaller« kom i al-velrig pladsnød, da det be-gyndte at strømme ind med tilmeldinger til »1. Polar Fish Ex 1988«. Initiativet omkring denne fiskerimesse er stødt på så stor interesse, at man i »Nuuk Imeq's« le-delse ikke kunne sidde et råb om hjælp overhørig. Så, hvis byggeriet fortsætter med det tempo, der er på i øjeblikket, skal den store la-gerhal i dagene fra den 28. juni til den 1. juli være ram-me om den første fiskeriud-stilling i Grønland.

fa
m. folmer andersen
ingeniør
siunnersuisarfik a/s
skibshavnsvej 31 - box 850
3900 nuuk grønland
telefax 2 42 84
telefon 2 40 88

Namminersortut KNI-lu naammattunik aningaasaliifigineqarsimapput puiaasanik utertitsisalnissamut illoqarfiis-anni naammattunik senatitsisissamut. Taamaallitullu periaatsip nutaap Nuummi sinerissamut pisortararfiit, ellinissamut periarfissivisoq. (Ass.: Erik Fleischer)

Ísdo de private hundlode og KNI har måttet investere for et få tilsvarende med læserplads til et værk med et retningsapparat. Det nye system var selvfølgelig et godt argument for udvidelsen af Kernerakhus-Guldbrovej i Nuuk. (Foto: Erik Fleischer)

Kronjysk har leveret rustfrie slangekar samt 3 stk. 50.500 ltr. Bright Ber tanke, Dimensioneret for 1,5 baro og udført i rustfrit stål sis 2333.

Rustfri beholdere & procesanlæg til mejerier, bryggerier samt kemisk tekniske industrier

kronjysk stål a/s

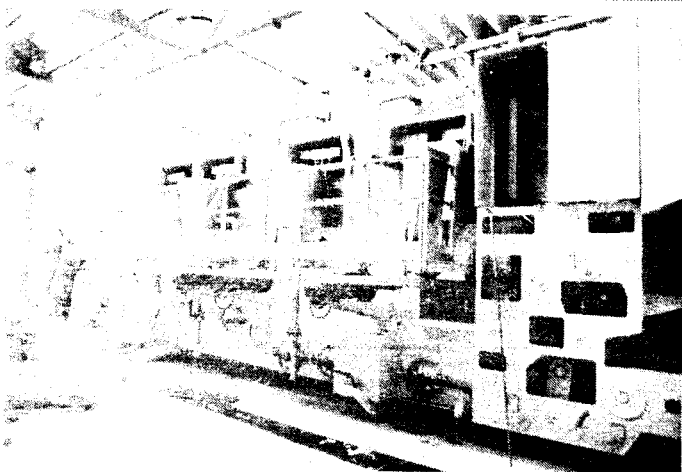
Kerulimindevej 82-84

DK-3900 Randers

Tlf. 06 43 53 00

Telefax 06 43 53 55

Maskiñap uuma puiaasaqqat »Nuuk Imeq«-mut uteraangata errortortarpa. (Ass.: Erik Fleischer)

I denne maskine vaskes flaskerne, når de er vendt tilbage til »Nuuk Imeq«. (Foto: Erik Fleischer)

Skal omsætte 130 millioner kroner årligt

»Nuuk Imeq« er et af de steder i landet, hvor Hjemmestyrets alkoholpolitik følges

Hvis kalkulationerne holder, kommer der til at gå omkring 130 millioner kroner »over disken« i »Nuuk Imeq« årligt. Det er tallene, man går ud fra i virksomhedens budget, og det er forudsættelsen for, at virksomheden i løbet af få år kan fremvise positive økonomiske resultater

I 1987 blev der drukket cirka 20 millioner sodavand og 40 millioner øller i Grønland, men i forhold til disse tal har »Nuuk Imeq« skåret ned på forventningerne. Øl-salget har siden efteråret 1987 været for nedadgående,

de, og der regnes i firmaets overstagstal med et årligt øl-salg på godt 30 millioner fla-

sker. Også på sodavandsområdet har virksomheden anlagt forsigtige salgsforventninger.

Det var noget af en overraskelse for »Nuuk Imeq«-ledelse, da Landstinget favoriserede vin og spiritus på øllets bekostning ved fastlæggelsen af afgifterne sidste år.

På en sådan måde vil man let - tilsigtet eller utilsigtet - kunne gøre tilværelsen sur for »Nuuk Imeq«, så vi glæder os naturligvis over, at der atter er sket en korrektion på afgiftsområdet, siger direktør Finn Jakobsen, der fortsætter:

Men der er ingen tvivl om, at omsætningen af øl, som er det økonomiske »hovedprodukt« for »Nuuk Imeq«, hænger sammen med Hjemmestyrets alkoholpolitik.

Finn Jakobsen: - Fordi vi tapper og sælger øl, er vi ikke automatisk tilhængere af noget, der ligner spiritusmisbrug. Politikerne og samfundet i øvrigt kan godt regne med os, når der skal diskuteres alkoholpolitik, og måske kan vi også komme med forslag til konstruktive tiltag.

Den netop vedtagne monopolisering af detailhandelen tror man dog ikke vil føre ret meget længere i retning af at begrænse misbrugsproblemerne.

Returflaskesystemet er nu lige om hjørnet

I august ankommer de første returflasker med øl og sodavand fra Danmark, og til december starter produktionen på »Nuuk Imeq« - KNI investerer 30 millioner kroner i lagerombygninger i 1988

Selv om »Nuuk Imeq« først starter produktionen af sodavand og aftapning af øl den 1. december, vil forbrugerne allerede i nær fremtid stifte bekendtskab med de nye returflasker. Flasker og kasser køber man i Danmark, og i stedet for at seje de tomme flasker til Grønland, kommer de i de kommende måneder til Grønland i fyldt tilstand, og allerede på dette tidspunkt introduceres også det nye returflaskesystem.

Det er ikke første gang, vi i Grønland er blevet præsenteret for nye emballagetyper til drikkevarer. Det nuværende system med engangs-emballage blev indført i begyndelsen af 1970-erne.

Men det er første gang, der er investeret så mange penge i at få et nyt emballagesystem til at fungere. Det er både KNI og private handlende, der må investere for at bygge lagrene om, så man kan tage imod de mere pladskrævende emballager og også have plads til både fyldte og tomme flasker. Men inden vi giver os i kast med disse investeringer, kigger vi en gang på selve indførelsen af returflaskesystemet.

Kommer i august

Sandsynligvis i begyndelsen af august går det første skib til kaj med returflasker om bord. Området, der er tale om, er byerne fra og med Sisimiut i nord til og med Nanortalik i syd.

Diskobugten, Uummanaq og Upernavik får i første omgang ingen af disse sendinger fra Danmark, og det betyder, at disse kommuner først går i gang med returflaskesystemet fra og med første skib næste år.

Avanersuaq, Tasilaq og Iltoqqortoornit kommuner får ikke returflaskesystemet. I hvert fald ikke i denne omgang, og om »Nuuk Imeq« i det hele taget nogen sinde kommer til at forsyne disse regioner, er tvivlsomt. Her mener man nemlig, at de praktiske problemer vil være for store

Simpelt system

Returflaskesystemet er simpelt. Køber man øl og sodavand, skal der betales en pant på 2 kroner pr. flaske og 10 kroner pr. kasse. Man kan så - når flasker og kasser er tømt - levere det hele tilbage og få sine penge igen.

Men man kan også vente, til man skal købe ind påny og så ret og slet bytte de tomme flasker med fyldte. Så skal man naturligvis ikke betale pant igen.

Med indførelsen af returflaskesystemet er tomme flasker faktisk blevet en vare. Det vil også fremgå i KNI's systemer, hvor tomme emballager får varenumre.

Der sker beregning, hver gang returflasken skifter ejer - eller »låner« om man vil, for meningen er jo netop, at flasken skal vende tilbage og genbruges på »Nuuk Imeq«. Over for de private handlende har man i øvrigt indført »handlingsgebyr«, så de beholder 23 ører af flaskepantet for ulejligheden.

30 millioner

Det bliver ikke billigt for KNI at gå ind i returflaskesystemet, men den politiske beslutning er fulgt op med bevillinger.

Alene i 1988 regner man med at bruge omkring 30 millioner kroner til udvidelser og ombygninger af Handlens lagre rundt omkring i Grønland. Man har også chartret et specielt skib til

sommertrafikken, som er indrettet til at kunne håndtere de store specialcontainere, som øllet afskibes i fra Danmark.

Returflaskesystemet har været yderligere et argument for udvidelse af KNI's havnekapacitet i Nuuk. Her bygges i øjeblikket nyt frysehus og lager ved havnen, og sammen med det nye frysehus bliver der også mere ekspeditionsplads til gods - altså blandt andet øl-containere.

Endeligt skal der etableres ny kajplads i forlængelse af den såkaldte Passagerkaj. De nye bygninger kommer alene til at koste omkring de 50 millioner kroner, og de ventes at stå færdig i 1990. 1989 bliver altså et år med ekstra meget trængsel på kajen i Nuuk, forudser man i KNI.

Ekstra gods

Befragtningen af øl og sodavand fra Nuuk til kysten kommer til at foregå med KNI's atlantfragtskibe, der i mange tilfælde får ekstra anløb af hovedstaden. Med returemballagen forholder det sig på samme måde. Også her bliver det atlantsskibe, der kommer til at trække læsset.

KNI's fragtschef Henning Hansen samt salgs- og markedschef Jens Andersen har regnet på mængderne. De forudser, at fragtmængden internt i Grønland vil stige med et sted mellem 70.000 og 80.000 kubikmeter pr. år.

Med de store mængder kan der muligvis hentes en rationaliseringsgevinst, som i givet fald skal bruges til at dæmpe de generelle fragtrater for intern varesransport. Noget sådant har for eksempel byggermaterialeproducenter i Grønland suklet længe efter.

De nye produkter fra »Nuuk Imeq«

Sodavand bliver sandsynligvis 25 øre billigere end i dag, mens ølprisen stiger omkring 45 øre i overgangsfasen

Når »Nuuk Imeq« går i gang med at producere omkring 1. december, vil vi opleve en reduktion i det sortiment, butikkerne hidtil har ført af drikkevarer. Dels vil alle de »skæve formater« for så vidt angår emballagen forsvinde, og dels vil der også blive færre produkter fra de tre bryggerivirksomheder, der er involveret i »Nuuk Imeq«

Statsministeriets Grønlandsdepartement udgav i december sidste år en bekendtgørelse, hvorefter øl

og kulsyreholdige læskedrikke skal markedsføres i to ganske bestemte emballager, nemlig de returflasker, der nu snart begynder at dukke op på hylderne i butikkerne.

Mange hensyn omkring styrke, egnethed til vask og ydre dimensioner har måttet tilgodeses ved designet af de nye flasker. Vigtigt for forbrugeren er imidlertid først og fremmest den oplysning, at sodavand fortsat forhandles i kvart-liters emballage, mens indholdet i en ølflaske også fortsat er 33

centiliter - en tredjedel liter.

Prisændringer

En række kompromisser har måttet indgås omkring indkørsperioden, altså overgangsordningen fra de første flaskers ankomst til produktionsstart på »Nuuk Imeq«.

Det betyder blandt andet, at vi kommer til at opleve nye priser på drikkevarerne i denne periode.

I overgangsfasen vil sodavandsprisen sandsynligvis falde med 25 øre pr. flaske, mens en flaske øl derimod

bliver 45 øre dyrere i denn periode.

Efter indkørsfasen er det hensigten, at prisniveauet ikke skal ændres i forhold til i dag. I praksis kan man dog sætte næsen op efter, at sodavand vedblivende vil være billigere end i dag, fordi der ikke skal betales indførselsafgift af sodavand, som produceres af »Nuuk Imeq«.

Sortimentet

Det er som bekendt to danske bryggerivirksomheder, der er sammen med Grøn-

lands Hjemmestyre og Nuuk kommune omkring projektet »Nuuk Imeq«. Det er Danish Interebrew alias Faxø samt Carlsberg A/S, alias bryggerierne Carlsberg og Tuborg.

Fra Faxø vil kunderne på sodavandsiden kunne nikke genkendende til produkterne Kondi, Grøn Sport samt de tre soft-mærker Orange, Lemon og Ananas. På ølsiden bliver der i hvert fald tale om pilseren Nielsen.

Tuborgs program kommer til at bestå af blandt an-

det Jolly Cola, Squash, Rød og Spark, og på ølsiden bliver det Grøn pilser.

Carlsbergs vandprogram kommer til at omfatte blandt andet Appelsin, Citron, Grape, Ananas, Club Soda og Rudolf. Ølprogrammet kommer til at omfatte Hof og Sort Guild.

Der kommer naturligvis også letøl og hvidtøl med i sortimentet.

Alt ialt cirka 20 sorter vand og otte sorter øl bliver det totale udbud fra »Nuuk Imeq«.

Nioqqusiat nutaat

Sodavandit qularnangitsumik ullumerniit 25 øremik akinnerulissapput, immiaaqqalli aallaqqaammut 45 øret missiliorlugit akisunerulissallutik

»Nuuk Imeq« 1. decem-berip nalaami nioqqutiasiu-lerpat imerusersaatit pisiniarfinni pisiarisin-naasavut assigiingitsut ikilissuusaasapput. Alla-gartarpasutit assigiingitsut ikilissapput kiisa-hu »Nuuk Imeq«-mik pi-ginneqataalersut pinga-suusut immiortakattit-taag assigiingitsitaar-pallaarunnaasavaat.

Statsministeriets Grøn-landsdepartement ukioq kingulleg decemberimi na-lunaarusiorpoq immiaaqqat imerusersaatillu kulsyre-mik akullit poortuqeqarti-taalissasut aalajangersim-luinnartunik marluinnar-nut, tassalu puiaasat uter-tinneqarsinnaasussat unga-singitsukkut pisiniarfinni pisiarisinnaaligassavut.

Puiaasat ninggussisa-saat, errorrimartuunis-saat isikkusaallu aamma eqqarsaatigalugit sanear-qartartussaapput. Pisisar-tullu eqqarsaatigalugit so-davandikkut kvart-literimik immiaaqqallu 33 centiliteri-

mik pooqaannassapput.

Akit nutaat

Puiaasat stuillit tikinneran-niit »Nuuk Imeq«-p nioqqu-tisiulernissaata tungaanut aaqqtassat aamma allanik ilaqarsimapput.

Tassalu piffissami tama-tumani imerusersaatit as-sigiingitsunik akillit pisiar-isinnaasallissavagut.

Piffissami tamatumani qularnangitsumik soday-vandikkut immiaaqqallu 25 øremik akikillissaaq, immi-aararl 45 øremik akitsu-salluni.

Piffissarlu taanna qaan-giuppat eqqarsaataavoq ul-lumikkutut akeqartinne-qaqqillissavut. Tamanna tu-pinnakujussinnaagaluarpoq sodavandikkut akikilleriar-lugit akitsooqineqassappa-ta, tassami nioqqutissanik isertitanut »Nuuk Imeq« akileraartartussaataann-gimmat.

Qiniataagassat

Naluneqanngilaq Danmark-imi immiorfuit marluusut

Namminersornerullutik Oqartussat Nuullu kommu-nea »Nuuk Imeq«-mik pi-ginneqatigimmatigik. Taak-kuuppullu Danish Inter-brew tassaasoq Faxe kiisalu Carlsberg A/S, tassaasut im-miorfuisut Carlsberg aam-ma Tuborg.

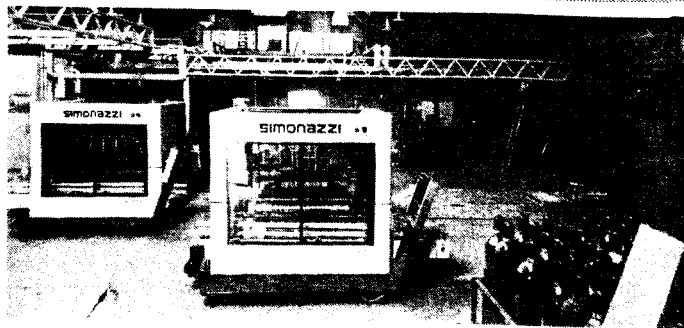
Faxe-miit sodavandiniit taakkujuassapput Kondi, Grøn Sport kiisalu soft-it Orange, Lemon aamma An-nas. Immiaaqqanilu Niel-sen.

Tuborgimiit ilaatigut Jol-ly Cola, Squash, Rød aamma Spark, immiaaqqanillu Grøn pilsner.

Carlsbergimiit Appelsin, Citron, Grape, Ananas, Club Soda aamma Rudolf. Immiaaqqanillu Hof aamma Sort Gud.

Soornami aamma immi-aqqat kimikitsut hvitallilu tunisassiat ilagissavaat.

Tassalu »Nuuk Imeq«-p nioqqutissiarissavai soday-vandikkut assigiingitsut 20-t missaat immiaaqqallu assigiingitsut arfineq pin-gasut.

Immiorfik imerfiunngitsoq

»Nuuk Imeq« imerfigineqarsinnaanngilaq, taamaallaat ini ataasiinnavik immiukkanik imerusersaasianillu misiliiffusinnaasaaq

Isuumaqartoqassanngi-laq »Nuuk Imeq« illoqar-finni »imerniartarfut akkinnerarsissagaat«. Sullivimmi sulisut ta-marluinnarmik imeqqu-saasannngilat, unioqqu-titsisut soraarsinneqar-sinnaallutik. »Nuuk Imeq« taamatut inger-latsisaaq, taamaakkalu-arteroll sanequtsisoqar-sinnaavoq.

Tassalu oqattaarisarfia laboratorip killinganiitusa-saq, tassani oqattaari-neq pingitsoorneqarsin-naasassanngilaq suliffeqar-fik qanorluunniit atororis-saaruteqartigaluarpat.

Oqattarisartutussallu tassa immiikkat mamassu-sissavimmisut mamaseu-qarsimanerimik naliiisar-tussat.

Pilersaarusiortoqaanna-lermalli ni taanna illarua-taasarpoq, ilaatigut ima oqartoqartarluni: »Tassani

sulisuussasat qanorlimi?«. »Nuuk Imeq«-p tunisassiaa-nik oqattaarisarneq pillu-gu direktør Finn Jakobsen ima oqarpoq:

- Sepaatip akunneranut ataasiarluni immiorneqari-masut tamavimmik allanut aallarartinneqalersinnagit misiliiffigalugit oqattaar-neqartassapput. Oqattaar-arisartussallu tassa sullivi-mmi sulisut ilaat »imertar-tut« imernerlu ajortut.

- Oqattaarisartut oqat-taakkatik immersugassa-mut aalajangersimalluinn-artumut nalunaarsortar-tussaavaat, qanoq mamarti-ginersut mamaatiginersul-luunniit. Taamaallitullu qulamaallisissinnaavagut immiaaqqiavut imerusersa-asiaavullu pisisussamit-tut mamassuqqarsnerst.

Sukangasumik nakkutillineq

Tamannali imaanngilaq oo-

gattaarimeqannavittassa-soq. »Nuuk Imeq« eqquli-saarnissap sukuluisaarnis-sallu tungaatigut sakkorto-orujussarnik maleruqas-saqartariaqarpoq maleqqi-saarneqarlunmartariaqar-tunik.

Puiaasat utertitat immer-neqaqqilersinnagit peqqi-saaruteqqissaarlugit salin-neqartartussaapput. Aam-ma maqitsineq taamaas-saaq, nutartigaajuassalluni lu maqitsineq allangortar-nerat peqatigalugu.

- Sullivimmi eqquluisaar-nermik suliaqartitaasut suliffeqarfiup sulisuinit pin-garnerasaasussaasapput, Finn Jakobsen oqarpoq. Fi-sussaaffigaat peqqissaar-neq, peqqissaarussineq kiisalu peqqissaarussuarnis-saq. Laboratoriami sulisut marluusussaapput, taak-kuuppullu aalajangiivissus-sat maleruqassigaassanun-naapertuutussanik.

Ukiumut koruunit 130 mil-lionit kaaviiartillugit

Naatsorsuutaagallartut eqquutissappata »Nuuk Imeq« ukiumut aningaa-sanik 130 millioner koruuminik kaaviiartita-qartussaavoq. Kiisititit-pineqartut suliffeqar-fiup aningaasaqarner-mut missingersuutitit aallaavigisimavul taak-kulu tunngavigalugit suliffeqarfik ukuit arla-qanngitsut ingerlaner-ni aningaasaqarnerm-gut iluanaaruteqarfiumi-artussaavoq.

1987-imi nunatsinni soday-vandit 20 millionit missaan-niitit imerneqarsimapput immiaaqqallu 40 millionit, kisianni kisiititit taakku aallaavigalugit. »Nuuk Imeq« tunisassiasanik an-nikillilissimavoq. 1987-imi ukiaakkullu immiaaqqanik nioqquteqarneq annikilliar-tulersimavoq suliffeqarfii-

lu naatsorsuutigaa immi-aqqat 30 millionit ukiumut tunisassiasarnissai. Aam-mali sodavandit tunisiaa-nermi tunisassilernissami annikinnerulaartumik tuni-saqartarnissaq ilimagene-qarpoq.

»Nuuk Imeq«-p aqutsi-su-nit tupaallaataasimavoq siorna Inatsisartut vinit imigassallu akitsuuserma-git immiaaqqat pillitigalu-git.

- Taamaaliormikkut - pia-araluni piaaringikkaluarluniluunniit - »Nuuk Imeq« ajornartorsiortinneqaleri-aannaavoq, taamaattumillu uagutsinnut nuannaaruta-avoq akitsusiinerit aaqqiif-figineqarnerat, direktør Finn Jakobsen oqarpoq, nangillunilu:

- Kisianni qularutis-saannngilaq immiaaqqanik tunisassiornermi »Nuuk

Imeq«-mut isertitaqaataa-nerpaasussaasoq Nammi-nersornerullutik Oqartus-sat imigassaq pillugu politi-kkia malillugu ingerlatisa-qarmat.

Finn Jakobsen: - Immi-aqqanik maqitsisarnerput tuniaasarnerpullu piin-narlugu imaanngilaq imi-gassamik atuipilunneq ta-perseroripput. Politikerit inuiaqatigiillu imigassaq pillugu politikkil oqallisigi-neqalersillugu naatsorsu-utigiluinnersinnaavaatigut immiaqallu atuipilutiqaler-sillugu aaqiisutaasinaas-sunik siunnersuuteqartar-sinnaavugut.

- Imigassanilli nioqqute-qarnermi kisermaasissu-nissamik aalajangineq imi-gassamik ajornartorsiute-qarnermut aaqiisutaanis-saa ilimanaateqanngilaq.

Sagt om øl

Det er ganske utroligt, hvad der gennem tiderne er sagt af bevingede ord om øl. Sodavand har ikke tilnærmelsesvis så mange »guldkorn« på samvittigheden, med mindre man da lige vælger de talemåder, hvor sodavand fremholdes som det ikke-berusende modstykke til netop øl.

Poul Henningsens revyvisse »Ølhunden glammer« fra 1929 er blevet et bevinget ord for den umodstætlige øl-tørst. Noget lignende finder man i melodien »Vi elsker den gamle Varieté, hvor man »får et glas øl og en pige te«.

Peder Leale har i sin ord-sprogssamling udtrykt en af ølets egenskaber kort og præcist, idet det hedder: »Øl gør store ord«. Peder Syv tog den lyriske version af en anden af ølets egenskaber i rimet: »Drik dit øl, før det dovner, tag din kærst i favn, før hun sover.«

En vending, som »Jeg skal nok vise dig, hvor David købte ølet«, er i øvrigt så gammel, at man ikke nøjagtigt kender dens oprindelse. Og retteligen ved man vel heller ikke, om David i det hele taget drak øl. Men betydningen er der ingen tvivl om: »Jeg skal nok lære dig takt og tone, for det kender jeg jo alligevel langt mere til end dig!«

Og så ganske kort tilbage til ølhunden. Hvad er denne

hund egentligt for en skabning? Ja, at spænde den for en slæde ville være helt unønsket, og som vagthund er den heller ikke meget be-

vendt. I gamle dage dækkede begrebet en almindelig drik, der bestod af varmt øl med sukker og brændevin i.

Som en dråbe i havet

»Nuuk Imeq« er ikke et bryggeri, men et øltapperi og en sodavandfabrik. Alligevel er bryggerier den slags virksomheder, man helt uvilkårligt vil sammenligne med, når talen for eksempel er om produktion. På »Nuuk Imeq« regner man med at skulle tappe omkring 31 millioner flasker øl om året. Det svarer til godt 10 millioner liter øl.

Og det er at regne som en dråbe i havet, når man sammenligner med verdens virkelig store bryggerier. Carlsberg og Tuborg har udgivet en lille bog, der hedder »Humlen ved Øl«, og her nævner man verdens 20 største bryggerier og deres produktion i 1986.

Og hold nu godt fast: Verdens største bryggeri er det amerikanske Anheuser-Busch, der i 1986 solgte 8.500.000.000 - altså 8,5 milliarder - liter øl. Efter denne gigant følger så disse 19 bryggerier:

Miller, USA:	4,6 mia. liter
Heineken, Holland:	4,2 mia. liter
Kirin, Japan:	3,0 mia. liter
Stroh, USA:	2,6 mia. liter
Elders DLX, Australien:	2,0 mia. liter
Heileman, USA:	2,0 mia. liter
BSN, Frankrig:	2,0 mia. liter
Brahma, Brasilien:	1,8 mia. liter
Cors, USA:	1,8 mia. liter
Carlsberg og Tuborg, Danmark:	1,6 mia. liter
San Miguel, Filippinerne:	1,4 mia. liter
Bass, England:	1,3 mia. liter
South African Breweries, Sydafrika:	1,3 mia. liter
Pabst, USA:	1,1 mia. liter
Polar, Venezuela:	1,1 mia. liter
Sapporo, Japan:	1,0 mia. liter
Bavaria, Colombia:	1,0 mia. liter
Allied-Lyons, England:	900 mio. liter
Modelo, Mexico:	800 mio. liter

tegnestuen nuuk 2/3

Illussanik titartaasarfik pilersaarusiortifillu

Tegnestuen Nuuk blev etableret i Nuuk den 1. juli 1982, og den 1. november 1987 blev tegnestuen omdannet til et grønlandsk indregistreret aktieselskab. Tegnestuen har idag 10 ansatte.

Tegnestuen Nuuk A/S beskæftiger sig med planlægning, skitsering, projektering, udbud, byggeledelse, tilsyn og kvalitetsikring af offentligt og privat byggeri inden for alle opgavetyper.

Arkitekter og byplankonsulenter maa

Tuapannigut 4, Box 420, 3900 Nuuk

Telefax 2 27 53/Telefon 2 28 44

Unnuaannarmut puiaasat 250.000

Nuuk Imeq'mi fabrikschef Jens Corneliusen immiortagassaminnik oqaluttuartoq

1989-imi ukiakkut Nuuk Imeq atulerpat unnuap ingerlanerinnaani imerusuusaatit 250.000-it missaat immiorneqartassapput; nal. ak. katilugit 14-it suliaut paarlaakkat narluk sullivigissassavaat.

- Immiortittaaq pilersaartugineqartut ingerlappat nal. akunneranut puiaasat 24.000 immersinnaassagaluarparvut, taama oqarpoq Nuuk Imeq-mi fabrikschefitaq Jens Corneliusen, ingeniritut ilniarsimasooq amma Carlsbergs tapperimi naalagaasat ilagissimasaat.

- Kisianni taamaasagunangilaq naammassineqarsinnaasut 75 procentinaat kisiisa sapissagunanginnatsigik.

Nuuk Imeq-p sulisussai ulluinnartartussapput 1989-imi aasakkut aallar-teqqarnerminni.

- Kisianni ukariartorne-ranuat naatsorsuutigaa-ra

Nuuk Imeq-mi fabrikschef Jens Corneliusen, Carlsbergimi atorfeqarsimasoq.

Nuuk Imeqs fabrikschef, Jens Corneliusen, der kommer fra Carlsberg.

pearlakaattut arlarileru-maartut, Avannaa sikutin-nagu suliaasagassaqgatta.

Ilmagineqartut sulli-viup naammassinnissinna-nera 75 procentiussappat nal. ak. arfineq marluk ingerlaneranni imerusuusaatit 125.000 poortoreneqar-sinnaasapput - 250.000-illu missiliussappatigik sulisut paarlakaassinnaalissallutik.

Immiaaqqat pariikkat
Nuuk Imeq immiaaraliortassanngilaq.

- Inuit paasisariaqarpat immiortuussannginnatta qarliikkannilli containerer-sukkuutaartunik tikisitta-gassanik poortuisarfin-naassalluta.

Containeri tamaattoq ataaseq immiamik puiaa-saaqqanut 72.000-inut naammattumik imaqsar-sinaavoq, apeqqutaasasaarli silaannanitoorsimangin-nerneq.

- Immiaq tigugaangatsigu kulysyreerangatsigulu

puiaasaqqanut poortortas-savarput, puiaasallu uter-tinneqarsinnaapput, Jens Corneliusen oqarpoq.

Nuuk Imeq poortuutissa-nut atortorissaarutileruju-suussaaq; puiaasaqqat utertitit gangatuut tigooq-qarneqartassapput, kisianni ingerlavissaata sinnera im-merneqqinnaaq pisaru-maarpoq.

- Ila atortorissaaruteqas-saaqagut, Jens Cornelius-en oqaluttuarpoq. - Puiaasat errorfissaqarput elektro-nik atorlugu nakkutigine-qarsinnaasumik, ilui perujo-qassanngilat kiisalu aseq-qukut immikkoortinneqar-tassallutik. Erroreqqare-raangata immerneqartas-sapput simissorneqarlutillu allagarersorneqarlutillu karsinullu poortuunneqar-lutik - tamakku tamarnik assaat atorngit immineq-qinnaaq ingerlatussapput. Aamma taamaasapput puiaasat utertitit immerneqqinne-qartussat. Puiaasat karsere-

suarnut poortorneqaree-raangata krympfoliemik poortuuseqqinneqartassap-put.

Immiaasivik uuliatortu-nik marlunnik kissarsuus-suaqassaaq, pujoortiatigul-lu kiak aniasooq atoqqinne-qartassalluni kulysyrelior-nermut.

Periaatsit tamakku nu-taartuluinnaasut Jens Cor-neliusen oqaluttuarpoq.

Sodavand

Sodavandilortarnerli alla-torluinnaq pisartussavaoq. Sodavandiliassaq assiginn-gitsut tikisinneqaraangata Nuuk Imeq-mi ilaatigut ci-tronsyremik sukkuinullu akooorneqartassapput, akoo-rutaallu tamakku allagarta-liunneqartassallutik.

- Immiaaraliorneq pival-laarnatigu sodavandiliorneq aallunnerusussaavarput, aammami sodavandiliori-sinnaasavut assiginnitsut arlalissuusinnaammata.

Nuuk Imeq-mi fabrikschef oqarpoq.

- Sodavandit immiaaqqatortiarli puiaasanut immiunneqartartussapput, kisianni puiaasaqqat assiginnigisaartussaanmata atortorissaarutivutlaaq assiginnigissuusariaqarput. Imaararsinnaavortu ulloq siulleg immiaaraannarnik poortueriarluta aatsaat aqaguani sodavandinnarnik poortuisassasugut.

Nuuk Imeq aasaaq 1. de-cember immiaaqqanik soda-vandinillu tunisassulissaaq; kisianni puiaasaqqat utertinneqarsinnaasut 1. ju-li atugalieriisapput. Nuna Imeq-ri aallartikkuni qaammataini siullerni talli-mani nammineq tunisassuusanngilaq maqitsisori-neqartassammat Jyllandi-miitooq Neptun.

250.000 flasker i døgn

Interview med Nuuk Imeqs fabrikschef, Jens Corneliusen, der fortæller om fremstillingen af øl og sodavand

Der vil blive produceret omkring 250.000 øl- eller sodavand - pr. døgn af Nuuk Imeq, når produktionen kører på fuld kraft i efteråret 1989. Men så bliver der også arbejdet med to-holds-skift på tapperiet, det vil sige ialt 14 timer i døgnet.

- Hvis vores anlæg kører med 100 procent effektivitet, så kan det producere 24.000 flasker i timen, siger Nuuk Imeqs nye fabrikschef, Jens Corneliusen, der er uddannet ingeniør og kommer fra en stilling som afdelingschef på Carlsbergs tapperi.

- Men det er ikke realistisk. Jeg vil tro, at vi kommer til at køre med omkring 75 procent effektivitet.

Nuuk imeq lægger ud med at lare i øl-holdsskift, og det vil det nye tapperi blive ved med til sommeren 1989.

- Til den tid regner jeg med, at vi går over til to-holdsskift, således at vi kan producere til de to nye anlæg, som skal lade i Nordgrønland i løbet af sommeren.

- Det er skiftet på øl og sodavand, og på øl-anlægget vil der blive produceret omkring 250.000 øl-flasker om døgnet.

- Det er skiftet på øl og sodavand, og på øl-anlægget vil der blive produceret omkring 250.000 øl-flasker om døgnet.

processen på Nuuk Imeq er, at der ikke må komme luft til øllet i containerne.

- Øllet bliver presset ud af kulysyre, som vi kommer ind i containerne, og så kommer øllet på vore nye retur-flasker, siger Jens Corneliusen.

Nuuk Imeqs transportbånd er meget moderne og helt automatisk. Ganske vist skal retur-flaskerne manuelt sættes op på transportbåndet, men så sker resten også automatisk.

- Det er et meget effektivt system, forklarer Jens Corneliusen. - Flaskerne bliver vasket i en skyllemaskine og kontrolleret elektronisk, således at der er sikkerhed for, at der ikke ligger noget i flaskerne eller at de er gået i stykker. Dernæst kommer de ind i tappemaskinen, får hældt øl på, sat kapsel og etikette på og de bliver automatisk sat i de specielle kasser, som forinden er blevet vaskede - også automatisk.

Til sidst bliver kasserne stablet på pallo, der bliver pakket færdig i stykker.

Et sådant system driver af to aflydningsbølger, og man arbejder med dem på ved mekanisk og elektrisk.

- Det er et helt nyt system, siger Jens Corneliusen.

- Det er et helt nyt system, siger Jens Corneliusen. - Det er et helt nyt system, siger Jens Corneliusen.

vandene end af øllet, og der er mange forskellige måder at lave sodavand på, fortæller Nuuk Imeqs fabrikschef.

- Resten af processen med at få sodavandet på flasker er helt den samme som for øllet. Imidlertid er flaskerne forskellige, så vi skal justere transportbåndene til flaskerne. Derfor bliver det nok noget med, at vi f.eks. to dage kun producerer øl og tre dage kun sodavand.

Produktionen af både øl og sodavand starter omkring den 1. december på Nuuk Imeq. De nye returflasker indføres imidlertid allerede fra 1. juli, og i de efterfølgende fem måneder formidler Nuuk Imeq blot sodavand og øl, som er tappet i Danmark.

Hvor stærke er øllerne?

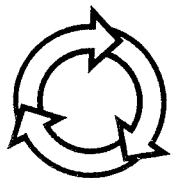
Hvor stærkt er egentlig det øl, man sidder og drikker? Normalt angives alkoholholdet i alkoholprocent som brændevind, whisky og cognac. Men man kan også angive det som grad for øllets styrke. Den er normalt omkring 4-5 procent.

- Det er et helt nyt system, siger Jens Corneliusen.

ILLIT ANINGAASERIVIT
UANGA ANINGAASERIVIGA
UAGUT ANINGAASERIVIPPUT
Grønlandsbanki

Carlsberg

Nu indfører Grønlands Hjemmestyre et retursystem for øl- og sodavandsflasker, til gavn for det grønlandske miljø.

Maanna Namminersornerullutik Oqartussat immiaaqqat sodavand-illu puiaasaaraannik uter-titsisaterneq eqquppaat, Nunarput minguitsooqqullugu.

